

Sygn. akt V U 2768/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Witold Kozłowski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Polewka

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2013 r. w Opolu

sprawy Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

na skutek skargi o wznowienie postępowania w sprawie

o podjęcie wypłaty emerytury zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 28 grudnia 2011 roku,

sygnatura akt VU (...)

I. wznowia postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygnatura akt VU (...)

II. zmienia zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 24 stycznia 2012 roku w punkcie I i II oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.;

III. Wniosek o wypłatę odsetek z tytułu wznowienia wypłaty emerytury przekazuje organowi rentowemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. do rozpoznania.

Na oryginale właściwy podpis

UZASADNIENIE

Powódka (skarżąca) Z. M. w skardze o wznowienie postępowania wniosła o wznowienie na podstawie art. 401¹ k.p.c. postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 28.12.2011r. wydanym w sprawie V U (...). Składając skargę powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012r. wydany w sprawie K 2/12, w którym stwierdzono, że art. 28 ustawy z 16.12.2010r. o zmianie ustaw i finansach publicznych oraz o zmianie niektórych i innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodany przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16.12.2010r. jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Przy tego rodzaju postawie domagała się zmiany wydanego wyroku i uchylenia decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 12.10.2011r. oraz wypłatę zaległych świadczeń emerytalnych należnych od dnia zawieszenia emerytury do dnia wznowienia wypłaty świadczeń bieżących wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę.

Nadto wniosła o natychmiastowe wznowienie wypłaty bieżących świadczeń i uwzględnienie należnych przeliczeń i waloryzacji oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na skargę domagała się jej oddalenia w zakresie wypłaty świadczeń za okres od 1.10.2011r. do 21.11.2012r. podnosząc m.in. iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego został ogłoszony w dniu 22.11.2012r. i od tej daty obowiązuje co powoduje, że wskazany przepis będący podstawą zawieszenia prawa do emerytury stracił swoją moc.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Powódka (skarżąca) ur. (...) otrzymała prawo do emerytury z dniem 1.03.2009r. to jest z dniem zgłoszenia wniosku i spełnienia odpowiednich warunków przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z FUS. Wypłata emerytury nie była zawieszona mimo, że wnioskodawczyni wykonywała nadal zatrudnienie. Decyzją z 12.10.2011r. strona pozwana wstrzymała wypłatę emerytury wobec zaistnienia przesłanek do jej zawieszenia, gdyż wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie istniejące przed przyznaniem prawa do emerytury.

Wyrokiem z dnia 28.12.2011r. Sąd Okręgowy w Opolu w sprawie V U (...) oddalił odwołanie wnioskodawczyni i zasądził od niej na rzecz pozwanego (...) Oddział w O. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wyrok uprawomocnił się bez sporządzenia uzasadnienia wobec braku apelacji stron.

Strona pozwana w odpowiedzi na odwołanie domagała się wówczas jego oddalenia wskazując, iż zaskarżona decyzja wydana została zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych i niektórych innych ustaw oraz art. 134 w zw. z art. 103a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Wyrokiem z dnia 13.11.2012r. wydanym w sprawie K 2/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1.01.2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Strona pozwana decyzją z 10.12.2012r. dokonała zwrotu wniosku powódki o wypłatę zaległej emerytury oraz o wznowienie wypłaty emerytury z dniem 26.11.2012r. Decyzja powyższa nie została zaskarżona. Wniosek o wznowienie postępowania został złożony w Sądzie Okręgowym w Opolu w dniu 10.12.2012r.

Dowód: akta rentowe, akta V U (...) - fakty bezsporne

Sąd zważył co następuje:

Skarga jest uzasadniona i została złożona w terminie, a powołana podstawa do wznowienia wystąpiła w sprawie.

Zgodnie z art. 399§ 1 k.p.c. w wypadkach przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem. Jak wynika z art. 407 § 1 i 2 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie 3-miesięcznym od dnia w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia lub też w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Zgodnie z art. 412 k.p.c. Sąd rozpoznaje sprawę na nową w granicach jakie określa podstawa wznowienia i po ponownym rozpoznaniu sprawy bądź oddala skargę o wznowienie bądź uwzględniając ją i zmienia zaskarżone orzeczenie albo je uchyla i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

Jedną z podstaw wznowienia została określona w art. 401¹ k.p.c. który stanowi, iż można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją i jeżeli na podstawie tego aktu zostało wydane orzeczenie.

Powódka w swojej skardze powołała się na ustawową przesłankę wznowienia bowiem Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13.11.2012r. w sprawie II K 2/12 orzekł, iż art. 28. ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrok powyższy został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 22.11.2012r. pod poz. 1285.

Z chwilą ogłoszenia tego wyroku przepis w nim wskazany utracił swoją moc (został wyeliminowany z porządku prawnego) w zakresie dotyczącym emerytur przyznanych bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

Powódka złożyła skargę w dniu 10.12.2012r. a więc za zachowaniem 3-miesięcznego terminu. Skarga spełniała istotne wymogi formalne zawarte w art. 409 k.p.c.

Sąd więc przystąpił do rozpoznania sprawy na nowo wznowiając postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem.

Podstawą wstrzymania wypłaty emerytury wnioskodawczyni z dniem 1.10.2011r. było zaistnienie przesłanki do zawieszenia wynikającej z art. 28 ustawy z 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych i niektórych innych ustaw(Dz. U nr 257 poz 1726 ze zm.) Przepis ten stanowił iż, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6, oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r. Ustawą wymienioną w art. 6 jest ustawa o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17.12.1998r. w której to ustawie z dniem 1.01.2011r. na mocy powołanej ustawy z 16.12.2010r. wprowadzono art. 103a który stanowi ,iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Skoro więc przepis, który był podstawą do wydania decyzji z 12.10.2011r. został uznany za niezgodny z Konstytucją to mimo, że obowiązywał on w dacie wydania decyzji o wstrzymaniu wypłaty to nie powinien być w sprawie zastosowany jako niezgodny z Konstytucją, co okazało się po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny cytowanego orzeczenia. Sąd Najwyższy w postanowieniach z 7.12.2000r. w sprawie III ZP 27/00 oraz z 13.01.2009r. w sprawie IIPo 8/08 wyraźnie stwierdził, iż akt uznany za niezgodny z Konstytucją nie powinien być stosowany do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału.

Również z istoty instytucji wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem wynika obowiązek zastosowania skutków orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w postaci wyeliminowania określonego przepisu prawnego także do stanów faktycznych istniejących w czasie jego formalnego obowiązywania , kiedy to zapadło zaskarżone skargą orzeczenie. Ustawodawca przewidując tego rodzaju podstawę wznowienia przesądził , iż skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego w postaci utraty mocy obowiązującej danego przepisu będą stosowane również do stanów istniejących przed datą wyroku.

Powódka otrzymała prawo do emerytury bez obowiązku rozwiązywania stosunku pracy i organ rentowy do 1.10.2011r. świadczenie emerytalne wypłacał. Skoro art. 103a cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie dotyczył sytuacji powódki, to nie można było zawiesić świadczenia, a tym samym wstrzymać jego wypłatę z dniem 1.10.2011r. Zaskarżona decyzja była więc błędna i naruszała przepisy o zawieszaniu świadczenia w ich znaczeniu ustalonym wskazanym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego.

Sąd w sprawach ubezpieczeniowych może orzekać jedynie w ramach przedmiotu rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonej decyzji organu rentowego . Dlatego też inne żądania, które dotyczą stanu zaistniałego po wydaniu decyzji nie mogą być objęte rozstrzygnięciem w sprawie o wznowienie postępowania, gdzie Sąd na nowo ocenia jedynie zasadność zaskarżonej wcześniej decyzji z 12.10.2011r. Przepisy art. 477¹⁴ § 1 i 2 kpc nie przewidują możliwości uchylecia decyzji ZUS w związku z tym tego rodzaju żądanie powódki nie mogło być uwzględnione.

Bieżąca wypłata świadczeń emerytalnych i ich aktualna wysokość nie była przedmiotem zaskarżonej decyzji , ale z faktu zmiany tej decyzji i zobowiązania organu rentowego do podjęcia wypłaty świadczenia poczynając od 1.10.2011r. wynika również obowiązek wypłaty emerytury do dnia wydania ewentualnie odmiennej decyzji przez stronę pozwaną.

Na skutek ponownego rozpoznania odwołania i jego uwzględnienia zniesiony został też obowiązek zapłaty kosztów zastępstwa procesowego bowiem powódka uzyskując zmianę decyzji stała się stroną wygrywającą spór.

Żądanie wypłaty odsetek jest nowym roszczeniem, dotychczas nie rozpoznany i obowiązek taki może powstać dopiero z chwilą realizacji wyroku Sądu i podjęcia wypłaty emerytury wnioskodawczyni. Dlatego też Sąd na zasadzie art. 477¹⁰ § 2 kpc przekazał takie żądanie organowi rentowemu do rozpoznania co będzie rodziło obowiązek wydania stosownej decyzji.

Stan faktyczny w sprawie był bezsporny i wynikał z dokumentów akt sądowych oraz akt emerytalnych w szczególności niespornym było ,iż wnioskodawczyni składała wnioski o emeryturę w okresie , kiedy przepisy cyt. ustawy z 17.12.1998r. nie uzależniały jej wypłaty od rozwiązania trwającego stosunku pracy.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd na zasadzie cytowanych przepisów oraz art. 412 § 2 k.p.c. orzekł jak w wyroku.